

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 czerwca 2019r., znak (...) - 2019 - (...), nr sprawy (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił Ł. K. prawa do zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy od 4 do 23 czerwca 2019 r. , zaś decyzją z dnia 3 lipca 2019r. znak (...) - 2019 - (...), nr sprawy (...) odmówił Ł. K. prawa do zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy od 7 czerwca 2019r. do 14 lipca 2019r. – w obu przypadkach przypadającej w okresie po ustaniu tytułu ubezpieczenia w związku z zatrudnieniem w (...) spółce cywilnej A. L., T. L.. W uzasadnieniu obu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż Ł. K. w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia kontynuuje pracę zarobkową na podstawie wcześniej zawartej umowy zlecenia z Operą na Z.. Zdaniem ZUS wyczerpuje to dyspozycję normy art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r., poz. 645).

Od obu powyższych decyzji odwołał się Ł. K., domagając się przyznania zasiłku chorobowego za łączny okres od 4 czerwca 2019r. do 14 lipca 2019r. Wskazał, iż stan zdrowia, w związku ze złamaniem trzonu obojczyka prawego, nie pozwalał mu na realizację umowy zlecenia z Operą na Z. w S..

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie z uzasadnieniem analogicznym, jak w decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ł. K. do dnia 3 czerwca 2019r. był zatrudniony w (...) spółce cywilnej A. L., T. L..

Niesporne

Od dnia 31 grudnia 2018r. łączyła go z Operą na Z. w S. umowa zlecenia obejmująca wykonywanie zadań polegających na prowadzeniu bufetu podczas spektakli i wydarzeń w Operze na Z..

Umowę zlecenia Ł. K. realizował, kiedy miał wolny weekend. Nie obowiązywał go żaden grafik oraz nie miał obowiązku wypracowania danej liczby godzin. W 2019r. wykonywał obowiązki na rzecz Opery w styczniu 2019r. przez 3,5 godziny oraz w kwietniu 2019r. przez 10 godzin i otrzymał za to wynagrodzenie.

Dowód: przesłuchanie Ł. K. w charakterze strony k. 75-75v., listy płac k. 22, umowa zlecenia k. 31, pismo Opery na Z. z dnia 23.09.2019r. k. 81

W dniu 25 maja 2019r. Ł. K. stał się niezdolny do pracy z związku ze złamaniem prawego obojczyka. Kiedy leczenie zachowawcze – w postaci noszenia tzw. „pajęczka” - nie przyniosło efektu, przeszedł w dniu 7 czerwca 2019r. zabieg operacyjny, po którym zalecono mu nieobciążanie prawej ręki i noszenie jej na temblaku. Jego niezdolność do pracy trwała łącznie do 14 lipca 2019r.

Dowód: przesłuchanie Ł. K. w charakterze strony k. 75-75v. , dokumentacja medyczna k. 5, 26-29, 32-39,41-74, zaświadczenie o niezdolności do pracy k. 1 i 5 akt zasiłkowych

W okresie orzeczonej niezdolności do pracy tj. od dnia 4 czerwca 2019r. do 14 lipca 2019r. Ł. K. nie wykonywał żadnych zadań na rzecz zleceniodawcy Opery na Z.. Nie pozwalał mu na to stan zdrowia: usztywnienie prawej ręki i stan po zabiegu operacyjnym. Ł. K. jest osobą praworęczną, stąd nie mógł wykonywać żadnych prac związanych z obsługą bufetu.

Dowód: przesłuchanie Ł. K. w charakterze strony k. 75-75v. , dokumentacja medyczna k. 5, 26-29, 32-39,41-74, pismo Opery na Z. z dnia 23.09.2019r. k. 81

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego okazało się uzasadnione.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie stanowiło prawo ubezpieczonego do zasiłku chorobowego za okres od 4 czerwca 2019r. do 14 lipca 2019r. Ubezpieczony twierdził, że w tym okresie nie kontynuowała działalności zarobkowej, ponieważ nie był w stanie. Organ rentowy podnosił, iż skoro po ustaniu tytułu ubezpieczenia związanego z umową o pracę zawartą z (...) spółką cywilną A. L., T. L. ubezpieczony wciąż miał zawartą umowę zlecenia z Operą na Z. w S., to stracił prawo do zasiłku za cały okres objęty zaświadczeniem lekarskim. Zatem istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, czy ubezpieczony powinien zostać pozbawiony prawa do zasiłku chorobowego za cały okres orzeczonej niezdolności do pracy w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Organ rentowy prawidłowo obrał za podstawę prawną decyzji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, a nie art. 17 ust. 1 ustawy.

Przepis art. 17 ustawy utratę prawa do zasiłku chorobowego odnosi do okresu zwolnienia wynikającego z orzeczenia lekarskiego o zwolnieniu od pracy, natomiast według regulacji art. 13 ustawy, zasiłek chorobowy w ogóle nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, a więc nie odnosi się do okresów poszczególnych zwolnień, tak jak w przepisie art. 17. Z porównania treści art. 13 i art. 17 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wynika wyraźnie, iż każdy z nich odnosi się do innego kręgu osób. Nadto regulują one zasadniczo inne stany faktyczne, gdyż pierwszy z nich dotyczy okoliczności powodujących brak prawa do zasiłku chorobowego w okresie po ustaniu tytułu ubezpieczenia (prawo to w ogóle nie powstaje), drugi zaś utratę tego prawa (już po jego powstaniu). Użycie w art. 17 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa pojęcia "ubezpieczony", dla określenia adresata normy prawnej zawartej w tym przepisie, przemawia za przyjęciem poglądu, iż przepis ten odnosi się do zasiłku chorobowego wypłacanego w czasie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, a nie po jego ustaniu, skoro "ubezpieczonymi", w myśl art. 1 ust. 1 ustawy, są osoby objęte ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przepisy art. 13 i art. 17 ustawy zasiłkowej zawierają zatem odrębne i różniące się zasadniczo regulacje stanowiące odstępstwo (po spełnieniu warunków w nich przewidzianych) od ogólnych zasad określających przesłanki prawa do zasiłku chorobowego wymienionych w art. 4, art. 6 i art. 7 ustawy, przy czym prawa do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego dotyczy wyłącznie art. 13.

Regulacje z art. 13 i 17 ustawy zasiłkowej różnią się, jako podstawy rozstrzygnięcia nie tylko ze względu na inne okresy ochrony ubezpieczeniowej, ale także dlatego, iż używają odmiennych pojęć, co już wstępnie wskazuje, że ich znaczenie nie jest tożsame. Przepis art. 17 jest stosowany ze względu na wykonywanie "pracy zarobkowej", natomiast art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy ma na uwadze "działalność zarobkową". Oczywiście, działalność zarobkową - już tylko ze względów semantycznych - można ujmować szerzej niż pracę zarobkową. Odmienność ta wyraża różnicę pomiędzy regulacją z art. 13 i art. 17 ustawy, jednak jej nie wyczerpuje.

Taki sposób odmiennego rozumienia norm art. 13 i 17 ustawy zasiłkowej potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 czerwca 2013 r. (I UK 19/13).

Zgodnie z art. 13 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia, nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy podejmuje lub kontynuuje działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odnosił się do formalnego występowania tytułu do dobrowolnego ubezpieczenia społecznego, podczas gdy ubezpieczony zwracał uwagę na niewykonywanie żadnych czynności zarobkowych w spornym okresie w związku z umową zlecenia zawartą z Operą na Z. w S..

Sąd przychylił się do stanowiska prezentowanego przez ubezpieczonego. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego mają na celu zapewnienie środków utrzymania ubezpieczonemu, który z różnych powodów nie ma w danym okresie możliwości uzyskiwania dochodu z działalności wykonywanej osobiście, niezależnie od tego, na jakiej podstawie. Analogiczną funkcję pełni zasiłek chorobowy zastępujący utracony zarobek. W trafnym orzeczeniu z dnia 4 czerwca 2012 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I UK 13/12 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równoległe z taką działalnością, a ponadto jakiegokolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania. W uzasadnieniu cytowanego wyroku Sąd Najwyższy rozważał zastosowanie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w kontekście niezdolności do pracy po ustaniu zatrudnienia, podczas gdy ubezpieczony miał jednocześnie zarejestrowaną działalność gospodarczą. Trafnie zwrócił uwagę, że wpis do ewidencji działalności gospodarczej ustanawia jedynie domniemanie jej prowadzenia, które może zostać obalone przez wykazanie, że rzekomy przedsiębiorca nie wykonuje w związku z tym żadnych czynności. W razie potwierdzenia tej okoliczności tytuł do ubezpieczenia nie powstaje, pomimo istnienia ku temu formalnej podstawy.

Nadto Sąd Najwyższy podkreślił, że „zasiłek nie przysługuje jedynie w okresie trwania wymienionych w nim [w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy] okoliczności”.

Pojęcie „innej działalności zarobkowej” z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy musi przejawiać się rzeczywistą aktywnością ubezpieczonego ukierunkowaną na uzyskanie zarobku (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, III AUa 67/99, OSA 2000/7-8/37). Potwierdzają to poglądy prezentowane przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 30 sierpnia 2001 r. (III ZP 11/01, OSP 2002/1/18) oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 27 lutego 2001 . (III AUa 91/01, OSA 2001/11/42).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że również związanie stron umową zlecenia w danym okresie nie musi wiązać się z rzeczywistym podejmowaniem w jej ramach jakiegokolwiek aktywności przez zleceniobiorcę. Ciężar dowodu w tym przedmiocie spoczywa na ubezpieczonym i w przypadku Ł. K. obalenie domniemania faktycznego wynikającego z treści umowy okazało się skuteczne. Ubezpieczony przekonująco zeznał, że z umową zlecenia w Operze na Z. wiązało się tylko okazjonalne (weekendowe) wykonywanie czynności dotyczących prowadzenia bufetu. Poza tym ubezpieczony zwrócił uwagę, że ze względu na uraz prawego obojczyka po ustaniu stosunku pracy nie był w stanie zająć się jakimikolwiek czynnościami zarobkowymi. Potwierdziło to także pismo Opery na Z., jak i obszerna dokumentacja medyczna obrazująca leczenie urazu obojczyka, w tym leczenia operacyjnego .

W tym stanie rzeczy sąd uznał, że ubezpieczony nie wykonywał w okresie od 4 czerwca 2019r. do 14 lipca 2019r. żadnych czynności w ramach umowy zlecenia łączącej go z Operą na Z., przez co nie doszło w rzeczywistości do kontynuowania przez niego działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Nie posiadał wówczas także jakiegokolwiek innego tytułu do ubezpieczenia chorobowego, czy to obowiązkowego, czy to dobrowolnego, wobec czego nie zaktualizowała się przesłanka odmowy wypłaty świadczenia określona w przywołanym przepisie. Nie zaszyły również inne okoliczności uzasadniające pozbawienie ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego, wobec czego decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. nie miała merytorycznego uzasadnienia.

W konsekwencji sąd uwzględnił oba odwołania w całości i w oparciu o treść art. 477(14) § 2 kpc orzekł o przyznaniu ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego za okres począwszy od dnia 4 czerwca 2019 r. do dnia 14 lipca 2019r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

29.10.2019